

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovoljijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

10. števil.

V Ljubljani, dne 21. maja 1892.

II. leto.

Javni shod „Slovenskega društva“ v Ljubljani dne 15. majnika 1892.

Za preteklo nedeljo sklicalo je naše društvo v Ljubljani javen shod, na katerem sta se imeli razmotrivati dve važni vprašanji. Prvo točko, tikajočo se postopanja naših državnih poslancev nasproti njihovim češkim tovarišem, katere mi smatramo za edine odkritosrčne prijatelje našega naroda v dunajskem parlamentu, pa je visoka vlada v zadnjem trenutku prepovedala. Zategadelj nam tudi danes ne kaže o tej točki natančneje govoriti, to pa že smemo pripomniti, da se je društvo zoper ta korak vlade pritožilo na ministerstvo, ker smatra to prepoved za kršenje postavno zagotovljenih nam pravic. — Druga točka dnevnega reda pa je imela v očeh posebno za Ljubljano velevažno zadevo, namreč odstranjenje vojaške bolnice in oskrbovalnice iz sredine mesta. Kdor je le jedenkrat videl ta nečedna poslopja na Dunajski cesti, temu je gotovo jasno, da bi bila za Ljubljano velika pridobitev v prometnem, zdravstvenem in olepšalnem obziru, ako bi se tiste kolibe po-

drle ter vojaška bolnica zidala zunaj mesta. Koliko pa je mestni zbor v tem pogledu dosegel navzlic vsemu trudu, to bodo razvideli naši bralci iz poročila o shodu, katero jim hočemo danes na kratko, to je, kolikor nam tesni prostor dopušča, podati. Zanimalo vas bo to poročilo gotovo, saj je korist Ljubljane v marsičem tudi korist dežele.

Odzvalo se je v nedeljo vabilu „Slovenskega društva“ nad 200 odličnih someščanov, vrhu tega pa tudi lepo število vnanjih gostov in prijateljev iz različnih krajev naše domovine. Otvoril je zbor društveni predsednik g. c. kr. notar Gogola s primernim pozdravom ter dal najprej besedo deželnemu poslancu g. Ivanu Hribarju, kateri je izrazil svoje začudenje zaradi prepovedane prve točke dnevnega reda. Za njim je prevzel besedo deželni poslanec g. dr. K. pl. Bleiweis-Trsteniški, kateri je v dolgem in jedrnatem govoru poudarjal potrebo odstranitve že omenjenih vojaških zavodov iz sredine mesta.

LISTEK.

Potovanje v Ameriko.

Danes tukaj jutri tam,
Drugi kraji, druga mesta:
Če mi všeč ni tu, drugam
Urno me popelje cesta.

Dne 15. marcija t. l. podal sem se na pot v daljno Ameriko. Komaj pa smo prispeli v Rateče, morali smo vsi izstopiti — Nekateri potovalci so se peljali nazaj, jaz pa sem šel peš do Bleda, kjer sem najel sani ter se peljal do Trbiža. Tu sem prenočil ter o novem voznem redu premišljeval. Ob 3. uri zjutraj odpeljal sem se po progi: Klein-Reifling, Budejovice, Eger, Lipsko, Magdeburg, Braunschweig, Hannover in sem dospel v Bremen dne 18. marcija ob 11. uri na večer. Od Ljubljane do Bremena bilo je vseh postaj nekaj nad 400.

Prišedši v Bremen, vprašal sem po F. Misslerja pisarnici, kamor me je odvel istega agent. Tu sem moral čakati 3 dni na parnik „Havel“. Bremen je jako veliko primorsko mesto, toda glede lepote se ne more meriti z drugimi mesti, katere sem videl na poti. Iz Bremena do pristanišča bremenskega peljal sem se poldrugo uro z železnico, kjer sem ravno ob vodi izstopil in zagledal manjši parobrod, v katerega smo se ukrcali jaz in veliko število sopotnikov. Po dveurni vožnji z istim parobrodom dospeli smo do velikega oceana, ter zagledali velikanski parnik, ki je nosil na sprednji strani ime: „Havel“. Njegova dolgost, kakor sem zvedel, je 354 čevljev, širokost pa nekaj nad 100 čevljev. Tu so privezali mornarji manjši parnik „Rosa“ k „Havelu“ in naredili pot nanj. Bil je izredno krasen dan, ni meglice ni bilo nikjer videti; na sprednjem delu pa je svirala dobro izurjena godba lepe koračnice, ko smo stopali v velike, toda za-duhle prostore parnikove.

Povedal nam je, da se vlada ravno sedaj, ko zahteva tudi od slovenskih poslancev, naj bi dovolili za razne prometne naredbe kar 40 milijonov, odklonila ponudbo Ljubljanskega mesta, ki je ponudilo za omenjena vojaška poslopja ob Dunajski cesti 150.000 gld. To je jako čudno, posebno zaradi tega, ker vlada drugim, zlasti nemškimi mestom prav rada na noge pomaga. V Gradci, Celovci in celo v Mariboru je zidala raznovrstna krasna državna poslopja, za Ljubljano se pa nikakor ne zanima v toliki meri. Svoje urade ima vlada raztresene tu pri nas po različnih zasebnih hišah, manjka pa tudi primerne sodnega in poštnega poslopja. Najžalostnejše pa je z državnimi šolami v Ljubljani, kajti v gimnazijskem poslopi, ki zadostuje komaj za 3—400 učencev, natlačeni so učenci dveh gimnazij, ne glede na to, da prostori ne zadostujejo, da so vlažni in zaradi tega pravo ognjišče za razne bolezni pri mladini. Sedaj nam pa še vojaške bolnice, ki v nobenem obziru ne zadostuje opravičenim zahtevam, nočejo predstaviti, tudi za drag denar ne. Glede na vse to je govornik predlagal, da „Slovensko društvo“ s posebno resolucijo podpira namero občinskega sveta Ljubljanskega za odstranitev vojaške bolnice iz sedanjega prostora in da to resolucijo (sklep) odpošlje v primerno vednost tudi našim državnim poslancem. —

K tej stvari govorili so še gg. občinski svetovalec Kunc in dež. poslanca dr. I. Tavčar in I. Hribar. Prva dva sta se bridko pritožila, kako sodijo trudenje za tako važno stvar nekateri slovenski listi. „Slovenec“ je namreč pisal o našem shodu, da bo to nekaka komedija! Če se borimo za prostor, ki je za razvitje Ljubljane neobhodno potreben, potem smo tedaj — komedijantje; če hočemo, da bi se zboljšalo zdravje v našem mestu in da bi se na mesto vojaške bolnice obilo stavb gradilo, pri katerih bi kranjski obrtniki vsaj kaj zaslužka imeli — potem smo zopet komedijantje. Tako na-

Prostori razdeljeni so v 3 vrste. 1. in 2. kajita ter medkrovje. V medkrovji vozilo se je 1300 ljudij, skupno s 1. in 2. kajito do 1500 ljudij. Vsak potnik ima prostora jeden kubični meter. Postelje so tako urejene, da gre v jedno vrsto 30 oseb, nad to zopet 30 in v jedni sami sobi nas je bilo okolu 200 oseb. Izseljenci so bili večinoma Ogrji, Poljaki in Rusi. Le redek je bil Nemeč, Slovenca pa nisem mogel najti nobenega, razven jednega dekliča, dasiravno sem vse prostore obhodil. Medkrovje je že povsem v vodi, kar pa vendar svetlobe popolnoma nič ne ovira. Tem 1500 ljudem pa je prišteti še 150 na ladiji službujočih oseb. Vsak dan opazoval sem časovno razliko. Prišedši v Novi Jork, videl sem 6 ur razločka. Od Novega Jorka do Minnesote, mesto Tower, kjer sedaj prebivam, zopet 1 $\frac{1}{3}$ ure razločka, torej po mojem računjanju smo za dobrih 7 ur navskriž. Kadar torej pri nas solnce vzhaja, takrat, dragi rojaki, je pa pri vas že zašlo.

Običajno morskó bolezen skusili so malone vsi. Mnogi oboleli so takoj prvi dan, mnogi šele zadnji dan.

sprotstvo je zares žalostno a imelo bo vsaj dobro posledico, da bo odprlo sčasoma ljudstvu očiter je poučilo, kje so njegovi pravi prijatelji. Gosp. dr. Tavčar je v svojem govoru tudi podarjal, da se mu dozdeva vladna prepoved prve točke dnevnega reda neosnovana. Ako so namreč naši poslanci na nepravi poti, potem se nam ne sme jemati pravica, da jih svarimo; ako pa je njih postopanje čisto kakor zlato, potem se jim tudi našega pretresovanja ni treba bati. Čemu torej prepoved? Gosp. deželni poslanec Hribar pa nam je povedal, kako mu je visoki grof Hohenwart že pred leti prazne obljube delal glede odstranitve vojaške bolnice; pozneje pa o teh obljubah ničesar več ni hotel slišati. To je pač dokaz, da tisti visoki gospodje, katere smo po prigovarjanji dosedaj časih volili za svoje poslance, nimajo pravega srca za slovenski narod. — Vsi ti govori bili so sprejeti z naudušenim odobravanjem, kar priča, da so naši prijatelji iz srca govorili ljubljanskemu meščanstvu.

Konečno predlagal je g. c. kr. notar Globočnik iz Kranja še, da naj se društvo na vso moč poteguje za to, da se zopet v življenje pokliče kranjska gimnazija, ker je ta učni zavod zlasti za Gorenjsko prepotraben. Slovenski narod se rad izobražuje, a dati mu je zato prilike, to je srednjih šol v takih krajih, kamor lahko pošilja svoje sinove brez prehudih stroškov. Tudi ta predlog bil je soglasno sprejet. —

Tako se je vršil torej ta važni shod. Kdor se za stvar natančneje zanima, bere naj „Slovenski Narod“ od dne 16. in 17. t. m., kjer so vsi govori od besede do besede priobčeni. Prišlo je tudi z dežele, tako iz Kranja, Škofjeloke, Idrije, Ilirske Bistrice, Postojine itd. in nadalje iz Trsta in Pulja obilica pismenih in brzozavnih pozdravov. „Slovensko društvo“ pokazalo je v nedeljo zopet, da navzlic vsemu nasprotstvu krepko živi in dela v prid naroda. Bog daj srečo tudi v naprej!

Jednega pa je celo smrt zadela. Kaj so ž njim naredili, to mi ni znano.

Hrana je jako slaba. Ako bi človek seboj ne imel nekoliko žganja — brinjevec je najboljši — prav težko bi prestal. Pivo ali vino je dobiti na parniku, toda 3krat dražje, kakor po mestih, družega pa ni moči nič dobiti.

Kar se tiče zabave, moram izreči, da jo je mnogokrat bilo preveč. Proti večeru vsakega dne pričel se je ples, ki je trajal pozno v noč, nekateri so igrali na karte, drugi peli, a Ogrji imeli so vsak dan 3krat svoje molitve, ki so jih pričeli na vse zgodaj.

Vožnjo na morji imeli so vseskozi lepo, mnogokrat nismo vedeli, se li peljemo ali smo na mestu. Le predzadnji večer in dan nas je pa tako metalo, da ni mogel nihče na krov.

Po 7 $\frac{1}{2}$ dnevni vožnji zagledali smo otok Island, nedolgo za tem oklopnice in velikanski kip, predstavljajoč „svobodo“. Mornarji so razobesili rúdeče-belo zastavo v znamenje, da je parnik „Havel“ došel. Tu smo obstali. Takoj se je pripeljal zdravnik Združenih držav, ki je vsakega dobro ogledal, jeli zdrav ali ne.

Politični pregled.

Državnega zbora delovanje je sedaj jako važno in zato je tudi javna pozornost obrnjena samo na Dunaj. Mladočehi stavili so bili predlog, da je obtožiti pravosodnega ministra, češ, da je vedoma in hotoma prekršil zakon s tem, da je brez privoljenja češkega deželnega zbora ustanovil novo sodišče. Mladočehi so svoj predlog izvrstno zagovarjali, opravili seveda niso nič, ker so Nemci, katerim je ministroma naredba v korist, postavili se zoper Čehe. Slovenski poslanci, razen treh, vzdržali so se glasovanja. Po svojem prepričanju so bili sicer na strani Mladočehov, a zanje niso glasovali z ozirom na vlado. Samo trije slovenski poslanci pozabili so na svojo dolžnost in vrgli svoje prepričanje v koš, in to so nemški grof Hohenwart, Klun in Globočnik. Imenovali smo jih poimenoma, da bodo naši bralci vedeli, kakšne možake-narodnjake imamo med poslanci. — Druga važna stvar, o kateri razpravlja državni zbor, je davčni zakon. Vlada misli sedanjó razdelitev davka odpraviti in sicer, kakor pravi, v korist kmetom in malim obrtnikom. Zato hoče naložiti osebno dohodnino vsakemu, kdor kaj zasluži, to je pa dokaz, da se nam ne bodo zmanjšala težka bremena, katera so nam naložena, ampak le še povišala. In vse to zaradi vojaštva! — Tretja predloga se tiče prometnih naprav na Dunaji. Vlada hoče z velikansko državno podporo sezidati na Dunaji celo vrsto železnic in drugih naprav, katere niso vse vkupe kar nič potrebne; za posamezne dežele, posebno pa za tiste, kjer prebivajo Slovani, pa ne stori nič in trikrat nič. Naši poslanci glasovali so za vladne predloge, ker je vlada obljubila gsuševanje ljubljanskega barja. Kar je obljubljeno, še ni storjeno, a naša slavna vlada nas je sama naučila, da zmatramo njene obljube zato, kar so v resnici, za prazne besede. — Prememba našega denarja je prišla tudi že na vrsto. Vlada hoče uvesti zlati denar, ne pové pa ne, kdaj

bode ta zlati denar dala med ljudi in zato je malo upanja, da bodo vladne predloge obveljale, z lahka že ne. Posl. dr. Ferjančič stavlja je predlog, naj vlada pomaga prebivalcem Planinske, Cerkniške in Loške doline na Notranjskem, katerim je povodenj naredila veliko škodo. — Na razna vprašanja o isterskih razmerah odgovoril je minister, da je v Istri najlepši red, da so oblastva nepristranska in kar je še več takih lepih besed, le škoda da niso resnične! Pa seveda, kdor neče slišati in videti, ta tudi ne sliši in ne vidi ničesar! — Češki odpor proti Dunajski vladi narašča vse bolj in bolj. Vsak dan je kakšen shod, na katerem se slovesno ugovarja vladnemu ravnanju in razburjenost med narodom je tako velika, da večja skoro biti ne more. — Tudi na Poljskem ni vse tako, kakor bi moglo biti. Poljski poslanci so sami plemenitaši, ki se za kmetski stan ne zmenijo čisto nič. Zato pa so osnovali kmetski poslanci poljski sedaj svojo posebno stranko, kateri je prva skrb, pomagati zanemarjenemu kmetškemu stanu. — V Dalmaciji so se odločno narodni možje, kateri s sedanjimi slabimi razmerami niso zadovoljni, odcepili od popustne, vladi udane in malomarne večine in osnovali svojo posebno združitev. — Na **Hrvatskem** bodo koncem meseca majnika in prve dni junija nove volitve v deželni zbor. Vlada ima na Hrvatskem veliko moč in ker ni ravno izbirična v svojih sredstvih, dobila bode tudi v dež. zboru večino, a ta bo le prisiljena in je nikakor ni zmatrati za izraz narodne volje. — Na **Ogrskem** slavili bodo dné 8. junija petindvajsetletnico, odkar je bil naš cesar kronan za ogerskega kralja. Za to slavnost delajo po vsi deželi velikanske priprave. — Na **Nemškem** imajo velike težave s svojim cesarjem, ki je zelo čuden. Zadnjič je nekega vojaka zelo pohvalil in počastil zato, ker je ta vojak, ko je stal v mestu na straži, ustrelil za nekim razposajencem in

Omenjeni kip „svoboda“ je jako velik in sem ga zamogel z daljnogledom si natančneje ogledati. Kip predstavlja boginjo prostosti in je tako velik, da ima v njega glavo ustrop 12 oseb, v vsako roko pa 6 oseb. Raz kip je ne navadno lep razgled po morji in okolici „novojoški“. Kdor hoče gor iti, plača 25 cents.

Nedolgo za tem došli smo v пристanišče v Novi Jork. Ker je bilo pa že prepozno da bi se izkrcali, čakati smo morali družega jutra. Zopet smo prestopili na manjši parnik, ki nas je popeljal do velikanskega poslopja, v sloveči „Castle-Garden“. Tu je vsakdo vpisan, vprašan po rokodelstvu, h komu potuje in koliko ima denarjev, vrhu tega pa še od zdravnika preiskan.

Potem sem šel v mesto, v neki salon ali gostilnico — v Novem Jorku se človek lahko v hipu izgubi — kateri mi je bil priporočen kot jako dober in pošten, kar pa vendar ni bilo res, kajti samo kosilo, navadno, stalo me je 2 dolarja, v našem denarji 5 gld.

Isti dan ob 5. uri popoldne zapustil sem Novi Jork ter zopet sedel na neki parnik, s katerim sem se

vozil 2 uri do kolodvora „West-Shore“. Še le tu sem došel do voznje po suhem.

Vožnja po ameriškimi železnicah je dokaj prijetnejša od evropskih. V prvi vrsti mi je omeniti, da navadni poštni vlaki vozijo tako hitro, kot v našem domačem kraju brzovlaki. Tudi odpočije si lahko potnik, kajti vozi se na mehkem, kot po evropskih železnicah v II. razredu, tako tukaj v III. razredu, in presedati se mu je le vsaka 2 dni jedenkrat. Na razpolago ima potnik jedilnico, spalnico in bralno sobo, v kateri najde raznovrstnih časopisov. Seveda to stane novce!

Po ameriškimi železnicah vozil sem se 3 dni in 3 noči do Towerja v Minnesoti. Ako bi ne bilo nikjer nobenega zadržka, bi bilo celo potovanje gotovo v 15ih namesto v 20ih dneh. — Za danes naj to zadosti, o priliki, ljubi bralci, vam sporočim kaj o ljudskih šegah ameriškimi, kar bode gotovo marsikoga zanimalo.

Tower, Minn., Združene države ameriške v dan 20. aprila 1892.

Makso Buh.

ustrelil drugega človeka. Če to ni čudno, pa res ne vemo, kaj se more še tako imenovati. — Na **Francoskem** imajo velike križe z duhovščino. Papež je sicer ukazal, naj duhovniki ne nasprotujejo državi, pa nič ni opravil in zato bo zdaj vlada začela ostro postopati proti duhovnikom, kar gotovo ne bo v korist katoliški veri. — Na **Italijanskem**

odstopilo je prejšnje ministerstvo in dobili so drugo, katero pa tudi ne bo moglo iz nič kaj narediti. Italijanske denarne razmere so take, da jim skoro ni pomoči. — **Bolgarija** zopet nekaj kuha. Zdaj tirja od turškega sultana, naj iztira iz Turčije vse tiste nezadovoljne Bolgare, kateri tam živé in tudi s Srbijo je začela nekaj razpora.

Dopisi.

Iz Šmihela pri Rudolfovem, dné 15. majnika. [Izv. dop.] (Naša šola — pravi škandal!) Parkrat že se je šmihelski občan potegoval v „Slov. Narodu“ in „Dol. Novicah“ za zboljšanje šolskih razmer v Šmihelu. Opozarjal je šolske oblasti, da nikakor ne kaže za dobri dve stotini dečkov (230) zidati šolo s samo enim razredom, z učno sobo za le 80 otrok; da bo pouk radi pomanjkanja prostora takoj ali vsaj prav kmalu zopet zanemarjen tako, kakor je zdaj; da se šmihelskim davkoplačevalcem krivica godi v tem oziru.

Ali pa mislite vi, šmihelski občanje, da se je kdo zmenil za naše opomine, opravičene prošnje in želje? Nihče! Niti višja oblast v Ljubljani, niti okr. šol. svet v Rudolfovem, niti kraj. šol. svet v Šmihelu. Taki-le so! Nihče nas ne pozna, nihče ne sliši, nihče ne vidi. Pa zamudimo le enkrat odšteti fronke, naklade itd. kako hitro se nas spomnijo, hitro nas gosposke spoznajo, radi nas poiščejo tudi v najbolj skritem kotu, ko pridejo rubit. Ali hočete na ta način gojiti med ljudstvom odkritosrečno zaupanje do višjih oblastij?

Kaj pa zahtevamo? Ničesar drugega, nego da nam zgradijo šolsko poslopje za dva razreda in to za novce, katere smo mi v ta namen več let zlagali. Zakaj pa zidajo zdaj le enorazrednico? Pravijo in izgovarjajo se, da so občinski možje ukrenili, da se za zdaj postavi le enorazrednica, zajedno pa da so tudi sklenili to pritlično šolsko poslopje, katero zdaj zidajo za dečke, črez pet let vzdigniti za eno nadstropje in torej črez pet let še le postaviti dvorazrednico, ali pa mesto tega zgraditi še eno šolo v Birčni vasi, in če treba še drugo v Smolini vasi. Tako, pravijo nasprotniki dvorazrednice, so občinski možje sklenili.

Ali jaz, šmihelski občan, sem pa čul, da so bili razūn dveh vsi občinski možje za dvorazrednico v farni vasi in to vsaj v mislih; da pa se ni upal noben ugovarjati onima dvema nasprotnikoma dvorazrednice, češ, kdo se bo bodel z bolj učeni.

Zoper dvorazrednico je v občinski seji prvi glasoval gosp. župnik, rekši, da je v mestu za dečke čveterorazrednica. Vprašam g. župnika: kako je pa to, da se toliko prizadevate preskrbeti v Šmihelu deklicam pri šolskih sestrah dvorazrednico? Saj ima mesto za deklice že trirazredno šolo, ki ni tako prenapolnjena kakor deška čveterorazrednica in bi zato mnogo raje sprejemali v mestu v šolo naše deklice, nego pa dečke. Kako je to gosp. župnik? Dosledni bodite! Prav je, da dobodo naše šolske

sestre trirazrednico, a istotako je opravičeno, da dobe i dečki dvorazrednico. Če mislite drugače, misliti bomo morali tudi mi, da Vam bije srce le za ženstvo, da hočete imeti učene gospodinje pa zabite gospodarje. Kaj mar ni mož glava družini? In da glava naj bo ravno med šmihelskimi občani brez potrebnih nauk! Ali hočete mar, da se bodo znale le žene podpisovati, možje pa niti dobro brati ne?

Če sem prav čul, nepotrebna se dozdeva dvorazrednica v Šmihelu tudi predsedniku kraj. šol. sveta. Ta gospod je kupčevalec. Pri glasovanju je bil le za enorazrednico, a v djanju mož vender drugače ravna. On ni pošiljal niti eno leto svojega sina v Šmihel na enorazrednico, marveč na čveterorazrednico v mesto. Zakaj tako gosp. predsednik?

Ali bi ne bila zadostovala tudi za vašega sina enorazrednica? Za naše sinove naj bi zadostoval poludnevni pouk, ali pa revni pouk šestih ali tudi samo le štirih ur na teden, za vašega sina pa ne! Seveda, za kmete je vse dobro, misli si gospoda. Dosledno ravnajte! Vi g. predsednik niste pošiljali v mesto svojega sina toliko zato, ker je bliže, ampak največ zato, ker je tam šola večrazredna, zato boljša. Prav modro in pametno ste ravnali, ravnali kot dober, skrben oče. Ali spodobi se, da bi vi kot predsednik kraj. šol. svetu, kateremu je izročeno naše šolstvo, tudi našim sinovom privoščili in preskrbeli pouk na večrazrednici.

Vi g. predsednik morebiti pravite: Kdo vam brani, pošiljajte jih še vi v mesto! Mi odgovorimo: Radi bi, pa vsem šmihelskim občanom v mestu ne morejo ustreči, ker manjka prostora; bližnji so prvi, in to so Kandidanci, ki pošiljajo učence v mesto, ter s tem dokazujejo, da žele svojim sinovom temeljitejšega pouka, kakeršnega morejo dobivati le na večrazrednici. Prošnje drugih Šmihelčanov za vsprejem so večinoma odbite radi tesnega prostora. Pa kaj bi beračili drugod, saj smo več let zlagali denar, da nam postavijo dobro šolo doma. Nikakor bi tudi ne bilo dobro za daljne otroke, ko bi hodili v mesto k celodnevni pouku, pa bi se od 11. do 2. ure potikali po mestu. Glejte, kako skrbje drugje, v manjših farah za izobrazbo mladine! Na Toplicah so zidali trirazrednico za 12.000 gld.; v Mirni Peči in Šentpetru imajo v šoli po dva razreda: celo Stopičanje, ti Podgorci, bodo, kakor čujemo, prosili za dva razreda. Te fare so precej manjše nego šmihelska, kateri hočete usiliti le enorazrednico in to za blizo 10.000 gld. Tudi pri nas se da še popraviti in poslopje

višje zidati, da se spravita v šolo dva razreda. Kam pa hočete dejati 2000 gold., ki bodo od šolskega denarja ostali?

Če bode te čez pet let vzdigovali poslopje, bode gotovo več stalo, teh 2000 gld. najbrže že več ne bo, in potem zopet nove naklade za šolo, ko je vendar zdaj dovolj denarja. Ne usilujte nam razun v Farni vasi nobene šole več. Mi šmihelski občanje nikakor ne želimo zopet zlagati kakih 10.000 gld. za šolo v Birčni vasi, in tudi ne 10.000 gld. za šolo v Smolini vasi. Kam pa pridemo? Kje naj jemljemo denar? Prav lahko bi se tudi zgodilo, da bi imeli v omenjenih vaseh lepo šolo, pa nobenega učitelja, kakor je to na Šicah in drugje. Mi dobro vemo, da nas skoro nič več ne stane, če imamo enega ali 5 učiteljev; vemo tudi, da se za 12.000 gld. lahko sezida dvorazrednica, zato jo tudi zahtevamo. Dvorazrednico zahteva občna korist, ker nočemo, da bi naši sinovi za drugimi v vednosti zaostali; njo tirja pravičnost, ker za to smo denar zložili, njo zahtevamo šmihelski davkoplačevalci, ker za enorazrednico bi po besedah dr. Tavčarja zadostovalo že 6000 gld.

Iz Male nedelje dne 13. majnika. [Izv. dop.] (Odgovor in pojasnilo.) V zadnji številki „Rodoljuba“ priobčil je neki „Malonedeljčan“ precej ostro pisan dopis o našem organistu in o tukajšnjem cerkvenem petji sploh. Dotični gospod, ki je skoval dopis, je pisal malo ostro, no, pa saj vemo, da ima mladina vročo kri, zato je pa tudi prav in lepo, če se nam da priložnost, da odgovorimo prav v „Rodoljubu“, zakaj že star pregovor uči: da se resnica spozna, treba je čuti dva zvana. Zato pa odgovarjamo dopisniku, da ni prav, da piše ne-

resnico o našem organistu in o cerkvenem petju in prav tiho na uho mu še povemo, da je on s svojim podpisom izdal veliko tajnost, katera bi bila bolj ostala prikrita, to namreč, da se menda dopisnik med sveto mašo rad malo v gostilni pomudi, namesto da gré v cerkev, in zato bržkone niti prav ne vé, kakšno je orgljanje in kakšno je petje. Naj se le pomiri gospod dopisnik; mi smo z orgljanjem prav zadovoljni in s petjem smo tudi prav zadovoljni. Morebiti imate vi gospod dopisnik tako fin posluh, da vam naše orgljanje in petje ni všeč, no, za nas je pa dosti dobro in ker je cerkveno predstojništvo tudi povsem zadovoljno, potem pač ni treba da take stvari nosite med svet. Toliko v odgovor in v pojasnilo.

Iz Trbovelj, 9. maja. [Izv. dop.] (Ivan Irgel †.) Dne 9. t. m. umrl je nenadoma v Mariboru, kamor se je bil šel zdraviti, nadučitelj v Trbovljah, gosp. Ivan Irgel v 56. letu dōbe svoje. Tužna ta vest pretresla nas je vse prav globoko. Ivan Irgel pričel je službovati v Trbovljah leta 1865, kjer je vedno, in celih 28 let neumorno deloval v korist naše šole in šolske mladine. Kako priljubljen je bil blagi pokojnik v nas in tudi v okolici, pokazalo se je pri pogrebu, katerega se je udeležilo veliko vaščanov in tudi okoličanov, da skažejo zadnjo čast ljubljenu svojemu učitelju. Uradništvo rudarsko, učiteljstvo iz vseh bližnjih krajev, potem gasilni društvi iz Trbovelj in Hrastnika bili so mnogobrojno zastopani. Na grobu zapeli so mu pevci ganljivo žalostinko, in skoro sleharno oko je bilo rosno. — In tako spremili smo moža k počitku, moža, kateremu je bil vedno na srci blagor in napredek naše šole. Lahka mu zemljica!

Slovenske in slovanske vesti.

(Ni ga dneva brez krivice.) Pri ljubljanskem sodišči tožila je neka žena za svojega nezakonskega otroka, a če prav so bili vsi spisi, katere je nje zastopnik uložil, pisani v slovenskem jeziku, izdalo je sodišče vendar nemški pisano medsodbo in tudi na tožiteljičino prošnjo ni hotelo izdati slovenski pisane medsodbe. Višje sodišče je to odločbo potrdilo, samo zato, ker se je toženec branil z nemškim jezikom. Ali nismo Slovenci srečen narod, da se nam deli takšna pravica? Slovenski poslanci so zaradi tega prosili ministra pojasnila in tirjali, naj ukrene, da sodišča ne bodo več kratila naših pravic.

(Dolenjski železnici.) Začetkom tega meseca ustanovilo se je na Dunaji delniško društvo „Dolenjski železnici“. Predsednik je baron Jožef Schwegel, v upravnem odboru so pa razen zastopnikov delničarjev, še zastopniki trgovskega ministerstva, dež. odbora kranjskega in trboveljske rudarske družbe, a sedaj se tudi mesto Ljubljana, ki je vzelo za lepo svoto delnic, poteza zato, da dobi v tem odboru svojega posebnega zastopnika. Dne 16. t. m. začeli so res graditi novo in težko pričakovano železnico. Delo sta prevzela Dunajska podjetnika

Redlich in Berger in vrši se v šestih skupinah. Najprej bodo izdelali progo iz Ljubljane do Grosuplja, dolgo 38·27 km, potem pa stransko, 49·411 km dolgo progo iz Grosuplja v Kočevje. Druga proga, iz Grosuplja do Straže, gradila se boče pozneje.

(Vodne stavbe na Kranjskem.) Ministerstvo za notranje reči se je določno izreklo, da bode iz državnih blagajnic odkazalo podpore 30.000 gld. za zgradbo železnega mostu pri Radečah, potem 2000 gld. da se začno brez odlašanja obrambene zgradbe na Savi in sicer pri Jaršah blizu Ljubljane, katera vas je v veliki nevarnosti, da jo vzame prva povoden. Za uravnavo Save mej Senožetjo in Ribčami dovolila je vlada letos 70.000 gld.

(Živinozdravnik v Litiji.) V velikem litijskem okraji pogrešali so doslej živinozdravnika prav močno, in zato je prebivalstvo kaj veselo, da se je v Litiji naselil g. Hugon Turk, kateri je vse skušnje s prav lepim uspehom prebil.

(Hrvatsko-slovenski klub.) Med jugoslovanskimi poslanci so posebno odločni in vstrajni Biankini, Dapar, dr. Gregorec, dr. Laginja, Perič in Spin-

čič, med katerimi je jedini dr. Gregorec slovenski poslanec. Ti odločni zastopniki svojih volilcev so spredvideli, da v Hohenwartovem klubu, v katerem posedajo vsi drugi jugoslovanski poslanci, ne morejo ničesar opraviti in zato hočejo osnovati poseben hrvaško-slovenski klub. Poslanec dr. Gregorec pa je s svojim podpisom zavezan ostati v Hohenwartovem klubu in se ne more te družbe kraj najboljše volje znebiti. Imenovani poslanci so sklenili, če se jim bode mogel — volja je dobra, le moči ni — pridružiti poslanec dr. Gregorec, da bodo osnovali povsem neodvisno z Mladočehi skupno delujočo „hrvaško-slovensko zavezo“, če pa dr. Gregorec ne bode mogel pristopiti, osnovali bodo pa svoj „hrvaški klub“.

(Kako znajo koroški učitelji slovenski.) Mno gokrat se je že trdilo, da so koroški učitelji nesposobni poučevati slovenske otroke že zato, ker niso zmožni slovenskega jezika, a vedno so nasprotniki odgovarjali: ni res, vsak na slovenskem Koroškem službujoči učitelj zna slovenski, sicer bi ne dobil službe. Kako resnično je to, se lahko prepričamo iz tega, da se je ravnokar razpisala prva učiteljska služba v Gorjah, slovenskem kraju, za katero službo pa znanje slovenskega jezika ni potrebno. Iz tega lahko sklepamo, kako znajo koroški nemškutarški učitelji slovenski.

(Železnica po Poljanski dolini.) Govori se, da namerava vlada sezidati železnico po Poljanski dolini na Žire in dalje ob Idriji in Soči proti Čedadu na Furlanskem. Ta železnica bila bi sosebo v vojaškem obziru velike važnosti, a tudi prebivalcem Poljanske doline bi prinesla obilno koristi.

(Zavržen zakon.) Deželni zbor štajerski sprejel je v zadnjem svojem zasedanji zakon, ki določa, da se mora vsakdó, če hoče stopiti v zakon, izkazati z ženitovanjsko zglasnico, katero izda občina kot nekakšno potrdilo, da ima mož dovolj imetja, da bo mogel preživeti ženo in otroke. Cesar tega zakona ni potrdil.

(Občinske volitve v Ljutomeru.) Staroslavni štajerski trg postal je zadnji čas torišče najstrašnejših nemškutarjev, kateri preobračajo tam svoje kozolce prav tako, kakor da s svojimi šibkimi nožicami teptajo peščena pruska tla. Da bi se hitreje pomnožili in s slovensko krvjo osvežili tisto sprideno tekočino, katera se pretaka po njihovih žilah, hočejo kar največ slovenskih otrok poturčiti ali ponemčiti, kar je naposled vse jedno. Ker je pa najboljši kraj za ponemčevanje šola, ustanoviti hočejo ljutomerski nemškutarčki nemško šolo in sicer s pomočjo nemškega šulvereina in drugih podpornikov svojih. Graška hranilnica se je tudi oglasila in dovolila za to šolo 3000 gld. Slovenskim Ljutomerčanom pa je naposled venderle vskipela mirna kri in ukrenili so pri bodočih občinskih volitvah, katere se bodo vršile dné 21. majnika, zastaviti vse svoje moči, da se znebó nemčurske móre in priboré zopet narodni stranki večino v občinskem zastopu.

(Goriška gimnazija.) je povsem nemška. Vlada je sicer že večkrat obljubila, da bo uredila slovenske vsopredne razrede, svoje obljube pa se po stari navadi še do

današnjega dné ni spomnila. Zdaj je poslala na ta zavod še novega učitelja, trdega Nemca seveda, v dokaz, kako neizmerno je naklonjena Slovencem.

(Vipavska železnica.) Goriška trgovinska in obrtna zbornica bavila se je te dni prav obširno z vprašanjem, kako bi bilo zgraditi vipavsko železnico, za goriško deželo tako nujno potrebno. Ker je deželni zbor goriški naročil deželnemu odboru, naj zvrši vsa pripravljalna dela, posebno pa naj da narediti načrte in preudarke troškov, ukrenila je trgovinska in obrtniška zbornica goriška, da bo na vso moč podpirala dež. odbor pri tem delu. Tudi mestni odbor goriški pečal se je s to stvarjo in sklenil poslati spomenico trgovinskemu ministru gledé te železnice in, za slučaj, da se bode res gradila, nakupiti za 100.000 gld. glavinskih delnic.

(Slovenska šola v Gorici.) Že lani uložili so slovenski stariši v Gorici prošnjo za slovenske šole, pa še do današnjega dné niso dobili odgovora. Da bi takemu ravnanju magistrata naredili konec, uložili so novo prošnjo in sicer naravnost na ministerstvo. Da bi pa ne mogel nihče ničesar ugovarjati, podpisali ali podkrižali so vsi slovenski stariši novo to prošnjo pred c. kr. notarjem. V lanski prošnji izkazanih je bilo 348 slovenskih, za šolo godnih otrok, v letošnji pa 437, torej za 89 otrok več. Ako bi pa bili prišli vsi stariši slovenskih otrok, bilo bi izkazanih vsaj 600 otrok. Opravičeno smemo torej upati, da se vlada ne bo obotavljala z ozirrom na goriške Lahone ustreči tirjatvi goriških slovenskih starišev, nego brez odlašanja v zmislu postave odredila ustanovitev slovenske ljudske šole.

(Slovenskim vinskim trgovcem.) Isterski Lahoni so se med soboj dogovorili, da pri hrvaških kmetih ne kupijo več vina, zato da jih na ta način „kaznujejo“ za njih odločno in zavedno postopanje pri zadnjih državnozbornskih volitvah, pri katerih je zmagal vrli slovanski poslanec dr. Laginja. Da dela to poštenim Istranom veliko škode, razume se samo po sebi, saj siromašni kmetovalec isterski nima skoro drugega dohodka, kakor tega, ki mu ga daje vinograd. Isterski kmetovalci imajo še sedaj nekaj prav dobrega, nepokvarjenega vina na prodaj, katerega bi seveda radi čim prej mogoče oddali. Opozarjamo na to naše slovenske vinske trgovce in gostilničarje in jim priporočamo, naj se pri nakupovanju vina spomnijo vrlih naših isterskih bratov.

(Tržaške Slovence) pozivlje „Edinost“, naj posnemajo vrle slovenske stariše od sv. Jakoba v Trstu, ki bodo dobili v dveh letih slovensko šolo. V Trstu je toliko slovenskih otrok, da bi mogli imeti v vsakem okraji svojo slovensko šolo, navzlic temu, da dela mestni magistrat vse mogoče ovire, samo če bi slovenski stariši svojo pravico tudi odločno in vstrajno tirjali.

(Tržaški anarhisti.) Razen takoimenovanih iredentovcev, ki bi radi spravili Trst, Goriško in Istro pod laškega kralja, je v Trstu tudi nekaj tistih najbolj nevarnih prekucnežev, katere imenujejo anarhiste. Vlada sicer taji, da je tudi v Trstu kaj takih ljudij, a samó zato, da bi na Lahe, ki so ji prirasle k srci, ne padla kaka senca. Nekaj jih je pa vender teh ljudij v Trstu,

zakaj tekom tega meseca iztirala je policija več takih prav nevarnih mož italijanske narodnosti.

(Tržaški Sokol na Opčinah.) Dne 8. t. m. priredil je Tržaški Sokol izlet na Opčine pri Trstu in se udeležil veselice, katero je v ta dan priredilo ondotno bralno društvo. Veselica se je obnesla kaj lepo, a občani imeli bodo tudi trajno korist od nje, zakaj prav ta slavnost, prav ta splošna navdušenost vzbudila je marsikaterega mlačneža in ga vzpodbudila na narodno delovanje. In to je pravi namen takšnih izletov in veselic.

(Popravek.) Slavnemu uredništvu „Rodoljuba“ v Ljubljani. Z ozirom na notico, katero ste prinesli na 85. strani svojega lista „Rodoljub“ z dne 7. maja l. 1892, štev. 9, II. leto, pod naslovom „Slovenščina v cerkvi“ zahtevam, opiraje se na § 19. tiskovnega zakona, da sprejmete nastopni popravek: Ni res, da novi dušni pastir v fari Spodnji Log, Anton Krainer, ne zna nobene slovenske besede. Ni res, da odslej tudi slovenskih pridig ne bo več v tem kraju. Tudi ni res, da gospodje v ljubljanski škofijski pisarni slovenskim katoličanom iz fare Spodnji Log še slovenske pridige ne privoščijo. Res je pa, da je novi dušni pastir v fari Spodnji Log, Anton Krainer, zmožen slovenskega jezika v govoru in pismu, in res je, da bode v fari Spodnji Log tudi nadalje, kakor doslej, vsako tretjo nedeljo slovenska pridiga, torej je tudi res, da gospodje v ljubljanski škofijski pisarni slo-

venskim katoličanom iz fare Spodnji Log privoščijo slovensko pridigo. V Spodnjem Logu, 13. maja 1892.

Anton Krainer, farni administrator.

Opomba uredništva. Zaradi opazke o g. Krainerju, o katerem smo poročali v zadnji številki da je premeščen v Spodnji Log ter pristavili, da slovenščine ni zmožen, izlila sta „Slovenec“ in „Domoljub“ ves svoj žolč na nas. Čakala sta seveda že zdavna priliko, da bi nas brcnila. No, kaj smo pregrešili tako hudega? Saj je mogoče, da smo se motili in da je g. Krainer slovenščine zmožen, a „Slov. Narod“ poročal je svoj čas tudi, da je omenjeni gospod hud privrženec nemškega šulvereina, ki bi Slovence najrajše v žlici vode potopil. Te trditve pa do sedaj še nobeden ni ovrgel! Nismo li bili vsled tega opravičeni domnevati, da tak hud Nемеc ne zna slovenski? Krivice pa nismo hoteli nikomur delati in veselil bi nas dokaz, da g. Krainer ni tak, kakor njegov glas; ako pa je, potem je pa zares krivica, nastavlja ga v slovenske kraje in za ta slučaj nimamo uzroka preklicavati dotičnih opomb. Toliko v pojasnilo „Slovenca“ in „Domoljuba“ enkrat za vselej. Prazne psovke pa preziramo, ker se nam zdi škoda časa in popirja, da bi se po pobalinsko lasali s svojim bližnjikom. Naj tedaj še tako ropotata, odgovora ne bosta več dobiła olikani „Slovenec“ in „Domoljub“.

Razne vesti.

(Ponarejeni bankovci.) Začetkom tega meseca zaslačili so v Ljubljani dva Laha, bržkone zidarja, katera sta izdajala prav dobro ponarejene petdesetake. Ta dva moža pa nista teh denarjev sama narejala, ampak je dobivala v Vidmu, kjer je kar cela tovarna za izdelovanje ponarejenega denarja. Da je to res, vidi se že iz tega, da so tuji Lahi izdali tudi v Celovci, Gradci in Ljubnem prav take ponarejene petdesetake, kakor v Ljubljani. Ti ponarejeni bankovci se poznajo precej težko, papir je malo bolj mehak, tisk pa malo bolj svetel. Po noči jih skoro ni razločiti od pravih drugače, kakor po številkah. Ponarejeni bankovci, kar so jih dobili, imajo vsi serijo D 52 in št. 300.222.

(Vedni dež.) ki smo ga imeli dva meseca skoro neprenehoma, proutročil je na Pivki veliko škodo. Vse ob Pivki ležeče njive, obsejane večinoma z žitom in krompirjem, bile so preplavljene tako, da od teh njiv ni pričakovati letos nikakega užitka.

(Povodenj na Koroškem.) Vsled dolgotrajnega dežja naraslo je Vrbsko jezero pri Celovci tako, da je na mnogih krajih preplavilo obrežje. Pota ob jezeru so na več krajih poškodovana in pod vodo, da ni moči voziti po njih. Glinica in Krka sta močno narasli in naredili obilo škode po pašnikih, senošetih in njivah. V Št. Petru udrla je voda v kleti in v hleve, tako da so morali odpeljati vojaške konje ondu nastanjenih ulancev v Celovec.

(Tatvine.) Na Zverčem v hinjski fari ukrali so 12. t. m. ponoči dva konja in več obleke; 14. t. m. pa zopet pri sosedu prvega okradenca dveletnega žrebca. Tatje so najbrže cigani, ki so se znova udomačili v teh krajih. Nesreča je to, nepremišljeno je pa tudi, da ljudje

puščajo odprto svoje imetje, anti ni vsak tako pošten, kakor so domačini.

(Velika noč v tem stoletju.) Velikonočna nedelja bo l. 1893 dne 2. aprila, l. 1894 dne 25. marca, l. 1895 dne 18. aprila, l. 1896 dne 5. aprila, l. 1897 dne 18. aprila, l. 1898 dne 10. aprila, l. 1899 dne 2. aprila, l. 1900 dne 15. aprila.

(Koliko je žganjarnic v našem cesarstvu.) L. 1890. je bilo vseh žganjarnic vkup 91967 in sicer pride jedna žganjarnica na Solnograškem na 140 prebivalcev, na Tirolskem na 169, na Koroškem na 187, na Gorenjem Avstrijskem na 190, na Štajerskem na 320, v Šleziji na 233, na Češkem 236, na Moravi na 243, na Kranjskem na 275, v Bukovini na 296, na Gališkem 301, na Nižjem Avstrijskem na 311, na Primorskem na 502, v Dalmaciji na 502 prebivalca. Iz tega pa še ne smemo sklepati, da je tudi žganjepitje mej prebivalstvom tako v navadi, kakor govore te številke. Na Gališkem in v Bukovini popijejo dosti več žganja, kakor kje drugod.

(Nepošten poštni uradnik.) V Celovci poneveril je poštni kontrolor in predstojnik železniškega poštnege urada Ehrenreich vsoto 800 gld., vsled česar je bil odpuščen iz državne službe.

(Strah pred medvedom.) Dne 7. majnika zjutraj je šel 40 let stari delavec Janez Tekavec iz Dolenje vasi pri Ribnici v Gotenico. Pri sebi imel je nekaj dinamitnih patron, namenjenih za razstrelitev skal pri zgradbi neke ceste. Prav to noč zapadel je bil znova sneg, v katerem je Janez Tekavec zapazil medvedov sled. Mogoče, da se je Tekavec vsled tega sledu prestrašil tako, da ni vedel in pomislil, kaj dela, mogoče pa tudi, da je res v bližini

čutil kosmatina — kratka, mož vzame dinamitno patrono in jo užge. Predno je pa mogel iz rok vreči patrono, razpočila se je ta ter revežu odtrgala obe roki do členkov.

(Ženske, ki se same žive.) V Avstro-ogerski je 9000 učiteljic, 23.000 kupčevalk in kramaric, 2500 žensk pa je nameščenih pri poštah in brzojavnih uradih. Na Angleškem bavi se 1300 žensk z umetnostjo in književnostjo, 127.000 z učiteljevanjem, 500.000 s šivanjem. V Rusiji je 3000 žensk, ki se pečajo z umetnostjo in književnostjo, 1900 jih je na velikih šolah, 5000 je učiteljic in 216.000 šivilj. V Italiji dela nad 6 milijonov žensk, 2400 se jih bavi z umetnostjo, 45.000 je učiteljic, 11.000 jih je v tovarnah.

(Nesreče.) Pri postaji Pasja ves v Savinjski dolini, ob železniški progi iz Celja v Velenje, povozil je vlak nekega kmetiča, ki je hotel čez železniški tir. Nesrečnik je obležal mrtev na mestu. — Začetkom tega meseca kopali so delavci cementne tovarne v Zidanem mostu na nekem griču, kar se je usad udrl z griča in zasul delavce. Predno so mogli odkopati kamne in prst, zadušili so se nesrečniki.

(Morilka iz ljubezni.) V neki fransoski vasi zavdalo je 25letno dekle svoja dva brata, stara po 7 in 10 let. Storila je to, da bi močno bolna mati imela miru pred malima razgrajalcema. Sicer pa dekle ni imelo namena, otrovati brata, ampak dalo jima je le neke uspavalne tekočine piti, a dosti preveč, tako da se fanta iz snista več zbudila.

(Blazen morilec.) V Hotemažah pri Kranji ubil je pretekli teden 25letni France Bakovnik svojega 64letnega očeta Mihaela. Udaril ga je v mlino z ostrim orodjem tako močno na sence, da je stari mlinar umrl že za jedno uro. Blaznega morilca odvedli so v blaznico na Studencu.

(Strašno maščevanje.) V Londonu na Angleškem zapustil je neki trgovec svojo nevesto zato, ker je izvedel, da nima nič premoženja, in se poročil z neko bogato vdovo. Zapuščena nevesta je sklenila maščevati se. Dobro vedoč, da pohaja nje bivši ženin vsako poletje v kopel, šla je tudi ona tja in ustopila v službo pri tistem krčmarji, kjer je nezvesti mož prenočeval. Trgovec prišel je res tudi minolo nedeljo v tisti kraj in sicer s svojo ženo. Ves dan sta se sprehajala, a ko sta šla zvečer spat, zaklenila je zapuščena nevesta za njima sobo in potem zažgala s petroljem namočeno gobo. Ker je bilo v hiši veliko tujcev, ni nihče pazil na klicanje in vpitje nesrečnega trgovca in žene njegove in oba sta zgorela. Zažigalka skočila je na to v Temzo, skozi London tekočo reko. V pismu, katero je zapustila, izpovedala je svoje hudodelstvo in še pristavila, da jo neizrecno veseli, da se ji je hudodelstvo posrečilo.

(Draga žaba.) V okraju Laktec pride h kmetu stara ciganka z imenom Parapatič ter začne pripovedovati gospodarju, da bo njegova zdrava žena morala kmalo umreti, a to radi začarane žabe, ki jo imajo zakopano

pod pragom. Kmet se je ciganki nekaj časa smejal, toda hoteč ji dokazati, da je njena trditev prazna, ukaže štirim možem, naj poiščejo žabo pod pragom. Ko so razkopavali, pripogne se ciganka ter izvleče iz prsti neko usnato možnjo, v kateri je bila res žaba. Ljudje so bili močno osupnjeni; stara ciganka pa pridobila si je spoštovanje. Zнала pa se je ga okoristiti z naslednjim: Naročila je, naj gredo štirje možje v sobo, ženske pa morajo na polje in tam naj „marljivo kopljejo zemljo“ in gospodar pa mora znositi skupaj vse svoje denarje ter položiti jih na mizo. Vsega je bilo okolo 200 gld. različnega denarja. S tem-le denarjem imela bi ciganka nesrečo-nosno žabo umoriti in sicer v vedru vode, katera pa mora biti prenešana od različnih vodnjakov. Mej tem ko so možje odšli na vse štiri strani po vodo, pobrala je ciganka denar ter je popihala ž njim. Vražam verujoč kmet pa išče sedaj svoj denar pri sodniji.

(Prijazen Nемеc.) V Hočah v vernberski občini na Koroškem prišel je mizar Majeinger, trd Nемеc iz Perave v neko gostilno, kjer so se ljudje med seboj menili slovenski. Med temi gosti je bil tudi neki Mozir, na katerega je bil Majeinger ljubosumen. Slovensko govorjenje razdražilo je tega Nемеca še bolj, potegnil je nož in brez vsega povoda zabodel Mozirja tako močno, da je ta drugi dan umrl. Prijaznega Nемеca dejali so pod ključ. Da je to storil kak Slovenec, to bi bili Nемеci zagnali krik in vik! Tako pa, ko je Nемеc zaklal Slovenca — pa nihče ne črhne ne besede.

(Grozen umor.) V sredo, dne 11. majnika našli so v Karlovci na Hrvaškem gostilničarja Guština, njegovo ženo, potem dekle in hlapca umorjene in na strahovit način razmesarjene. Guštin je bil služabnik pri sodniji in imel ob enem gostilno. Ker se je govorilo, da je precej petičen, polakomnil se je njegovega denarja v Karlovci službujoči kopal Ivančević, katerega so tudi že zaprli. Da so morilca zasledili, je le slučaj. Policija zapazila je namreč krvave sledove od umorjenega Guština hiše do vojašnice. Tisti podčastnik, ki je imel preteklo noč službo, spomnil se je, da je prišel Ivančević krvav domov. Prijeli so torej Ivančevića in ga preiskali, ter res pri njem našli krvavih 60 gld., katere je bil oropal pri Guštinu. Hudodelec je priznal svoje dejanje in povedal vse podrobnosti. Kot vsakdanji gost v Guštinovi krčmi je vedel, da ima krčmar precej denarjev. Tisti večer, ko se je zgodil umor, prišel je Ivančević že po 10. uri v krčmo. Gospodar Guštin se je ravno pripravljal, da leže v posteljo, žena je pa že ležala. Ker je bil Ivančević vedno dober gost, ukazal je Guštin dekli, naj mu prinese iz kleti vina, hlapcu pa, da mu gre iskat smodke. Komaj sta hlapec in dekla zapustila sobo, skočil je Ivančević na Guština in ga s kratko, nalašč za to izposojeno sabljo pobil, potem pa še ženo umoril. Nato šel je za dekle v klet in jo posekal. Ker se hlapec še ni bil vrnil, počakal ga je Ivančević za hišnimi vrati in ga pobil, ko se je vrnil. Ivančević je bil že prej kaznovan zaradi ropaj.

Poučne stvari.

Poštne stvari.

Dandanes živimo v prav čudni dobi. Vsakdo skuša, da se kar največ mogoče naslanja na svoje lastne moči, na svojo lastno glavo, vsakdo če biti sam svoj zdravnik, sam svoj pravdni dohtar — naj bo tudi sam svoj poštar. Ker ima v sedanjem času skoro sleherni človek dosti opravila s pošto, imajo tudi poštarji težavno nalogo, za-

kaj prav pogostoma morajo tolmačiti občinstvu različne uredbe pri pošti. To za tistega poštarja, ki je rojen Slovenec, še ni preveč težko, a gorje tistemu, ki ne zna našega jezika. Pa tudi občinstvo ima kaj čudne nazore o pošti, kar dela poštarjem mnogo preglavice. Marsikateri oddatelj kakšnega pisma hoče po vsi sili uplivati na hitrejši odhod svoje pošiljatve, naj si bo pismo ali pa zavoj, ali kar koli družega, drugi pa hoče zopet pri svoji

pošiljatvi kaj prihraniti in pravi: pristojbine ne plačam, bo hitreje in gotoveje prišlo, kamor je namenjeno. Prav v tem oziru je naše ljudstvo potrebno pouka. Naredbe, veljavne za vse pošte, kar jih je pod našim cesarjem, vелеvajo tako-le: Za pisma, oddana v domačem poštnem okraju in za takšen kraj, ki spada pod jedno ter tisto pošto, je plačati do 20 gramov po 3 kr., čez 20 pa do 250 gr. po 6 kr. poštine. Če pa takšno pismo ni frankirano, to je, če odpošiljatelj ni nanj prilepil poštne znamke, plačati mora prejemnik po 6 oziroma po 9 kr. kazni in poštine. V vse druge kraje pod našim cesarjem je plačati po 5 oziroma po 10 kr. poštine, če pa pismo ni frankirano, pa še enkrat toliko kazni. Iz tega se lahko vsakdor prepriča, kako hudo se je zmotil, če misli, da pride na določeno mesto pismo brez marke hitreje, kakor drugo pismo. Ravno tako hitro ali pa še hitreje pride frankirano pismo, kajti tirjanje ni nikjer prijetno, tudi poštni pismonoši ne tirjajo radi, posebno ker niso vsi ljudje prijazni. Vrh tega ni nihče primoran vsprejemati nefrankiranih pisem, in zato je prav malo gotovosti, da dobi pismo res tisti, kateremu je namenjeno. Navadno pride tako pismo spet nazaj na pošto, pa če se odpošiljatelj ne oglasi v teku štirih tednov, potem gre pismo k poštnemu ravnateljstvu, odkoder se ne povrne nikdar več. To je torej resnica glede pošiljatev, za katere od-dajalec ni hotel ali ni mogel plačati pristojbine. Svetujem torej vsakomur, če hoče, da bode prišlo pismo njegovo gotovo na določeno mesto, naj nikari ne krati poštne pristojbine, kajti hudo se moti, kdor sodi, da pride nefrankirano pismo bolj gotovo v prave roke, češ, pošta se bo že potegnila za svoje kraje. Pošta ni birič, da hodi tirjat par kebrov, vrh tega pa tudi ni pošteno, da se na tak način krati državi, kar jej gre. Torej, dragi bralci, vsprejmite dobrohotno moj svet in ravnajte se po njem. Ž.

Kdaj je čas za zeleno cepljenje ameriških trt?

Kakor uče novejšje izkušnje je H. Göthe-jeva zelena kopulacija najboljši, najpriprostejši, najhitrejši in najcenejši način cepljenja ameriških trt. Če si hočemo torej naše vinograde obvarovati pred pogubonosno trtno ušjo, imamo le edino v zasajanji in cepljenji ameriških trt s cepiči najboljših domačih sort iskati potrebne pomoči.

Glavna reč pri zelenem cepljenji ameriških trt je to, da jih cepimo pravilno in pravočasno. Najbolj priličen čas za to cepljenje je od druge polovice meseca maja do pričetka meseca julija, torej tačas, ko so trtni pognanki že zadosti visoki za poznejše grubanje in tudi že zadosti debeli. Zeleni pognanki ameriških trt cepijo se namreč v vrhu in sicer na kolencu kake 3 do 5 listov pod vršičkom. Na tem mestu, ki je najprimernejše za zeleno cepljenje, mora biti pognanek vsaj tako debel, kakor droben svinčnik.

Pravi čas za zeleno cepljenje se ravná seveda v obče po podnebji in vremenu, treba je tegadel v gorkejih krajih, n. pr. v Vipavski dolini, na Goriškem itd. iti prej na to delo, kakor na Dolenjskem in Štajerskem. Mokra, mrzla in vetrovna vreme tudi ni ugodno takemu cepljenju, pač pa se sponaša posebno dobro ob gorkem vremenu, ko trta čvrsto raste in močno odganja.

Ker se bode v Vipavski dolini in sicer na Slapu dne 27 in 28. maja, na deželni kmetijski šoli na Grmu pa 2., 3. in 4. junija praktično razkazovalo zeleno cepljenje ameriških trt, ne moremo našim vinogradnikom dovolj na srce polagati, da se udeleže kolikor mogoče tega koristnega poduka, ki obeta prinašati mnogo sadu našemu hirajočemu vinogradarstvu.

Kako imaš ravnati s konji.

V konjskem hlevu lorda Hamptona se nahaja sledeči napis, ki je vreden posnemanja:

Navkreber — ne pretepaj me. Navzdol — ne goni me. Po ravnem — ne varuj me. V hlevu — ne pozabi me. Sena in ovsa — ne odteguj mi. Čiste vode — ne pusti je primanjkovati. S krtačo in gobo — ne zane-marjaj me. Čistega in suhega ležišča — ne odrekaj mi. Če sem utrujen ali poten — ne zapuščaj me. Če sem bolan ali ohlajen — ne puščaj me prezébat. Z uzdo in vajeti — ne trgaj me. Če si jezen — ne pretepaj me.

Čiščenje petrolejevih sodov.

Očiščeni petrolejevi sodi so porabni za marsikaj drugega. Ker so izvrstno izdelani, se čiščenje petrolejevih sodov toliko bolj priporoča. Čistijo se pa na sledeči način:

Petrolejevim sodom odvzeti je zgornjo dno ter jih za tem napolniti do vrha z vodo, kateri je primešati na vsak sod po 5 kg. dobro gašenega apna. Potem je pustiti sode tako napolnjene 8 dni. Odvzeta dna moramo vložiti v primerno velike posode, ki so istotako napolnjene z apnenim beležem.

Med tem časom izvleče apno vse petrolejeve snovi nahajajoče se v sodu ter se z njimi zveže ali spoji. Čez osem dni odliči je apneni belež in napolniti sode s čisto vodo; to je pustiti po 14 dni v njih, da se sodi popolnoma izčistijo. Na ta način se petrolejevi sodi prav dobro popravijo, tako da jih lahko rabimo celo za kisló zelje, ki se sicer prav rado navzame tujega okusa, kakor je znano.

Z večkratnim čiščenjem z apnenim beležem postanejo petrolejevi sodi porabni tudi za špirit.

Listnica uredništva:

Gg. dopisnikom iz Godoviča. Žal, da nam je Vaš odgovor na g. M. neokretno brezanje v „Slovenci“ došel prepozno, tako da smo ga morali odložiti do prihodnjic.

Loterijske srečke

dne 19. maja t. l.

Praga 27, 3, 21, 46, 30.

Tržne cene v Ljubljani

dne 18. maja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7 20	Špeh povojen, kgr.	64
Rež, „	5 80	Surovo maslo, „	72
Ječmen, „	4 23	Jajce, jedno	2
Oves, „	2 77	Mleko, liter	10
Ajda, „	5 80	Goveje meso, kgr.	62
Proso, „	4 71	Telečje „ „	58
Koruza, „	4 60	Svinjsko „ „	64
Krompir, „	2 86	Kostrunovo „ „	40
Leča, „	11 —	Pišanec	60
Grah, „	11 —	Golob	20
Fižol, „	10 —	Seno, 100 kilo	196
Maslo, „ kgr.	86	Slama, „ „	240
Mast, „	66	Drva trda, 4 □ metr.	660
Špeh frišen „	56	„ mehka, 4 „	460

Pristno in čisto istersko črno vino

se dobiva postavljeno na Vodnjanski kolodvor

po 18 kr. liter

in višje pri Giovanni Manzin-u, posestniku vinogradov, Dignano-Istra. (21-8)

Vozne zvezke

(Rundreisebillets)

najpripravnije in najcenejše vozne karte sedajnosti, veljavne za vsak vlak, **letne karte, prirejanje posebnih vlakov** priporoča

Jos. Paulin v Ljubljani

mejnarodna potovalna pisarna, (29-3)

kjer je tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozvedeti. Za pismen odgovor naj se znamka priloži.

Prostovoljna prodaja posestva v Gorenji vasi.

Podpisanec prodam iz proste roke **hišo v Gorenji vasi** pri **Ribnici**, obstoječo iz dveh zdolnjih in treh podstrešnih sob s kaščo, kuhinje in dveh kletij, skednja in živinskega hleva; tudi je zraven svinjski hlev z gnojnišnico in koliba za drva. Na vrtu je vodnjak (stirna), zidan s cementom. Pri tej hiši je tudi prodajalnica (štacuna) s špecerijskim blagom ter se vsa štacunska oprava proda kakor stoji. Hiša je nova in obokana (velbana), zidana v najlepšem slogu in jako pripravna za krémo, ker je pri cesti na lepem prostoru. Posebno se je pa nadejati v tej hiši dobre trgovine ravno sedaj, ko se bode začela graditi „dolenjska železnica“, ker je komaj streljaj od železnične proge oddaljena. Proda se s hišo tudi vrt, ležeč koj za hišo in v griči je tudi del gozda za drva. Kogar bi torej veselilo to posestvo kupiti, naj pride pogledat, da se prepriča. Vse drugo se izve pri **Antonu Ferušek-u**, posestniku in trgovcu s špecerijskim blagom v **Gorenji vasi** pri **Ribnici** (Dolenjsko). (28-3)

Zobni zdravnik iz Berolina
UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 **Ljubljana** I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (22-8)

Razborni možje v starosti 25 do 30 let, neoženjeni, zdravi in trdni, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, neomadeževane preteklosti, kateri mogo dokazati, da žive v urejenih gmotnih razmerah, dobe lahko **službo popotnika**, kateri bi se morali posvetiti izključno in neprestano, za kar bi dobivali stalno plačo in posebne nagrade. Kdor je marljiv in vesten, ima priliko priti do gotove in stalne službe.

Oglasé naj se pa **samo** take osebe, ki morejo zadostiti **vsem** tem terjatvam, katere **rade potujejo** in imado **trdno** voljo stavljeni nalogo vedno **z jednako** marljivostjo in **posebno** vztrajnostjo izpolnjevati in se tudi sicer **vésti** tako, da ne bode ni najmanjega **očitanja**.

Ako bi bil kdo voljan, **ne** da bi prevzel **službo potnika** nego sicer **mimo navadnega svojega posla** delovati, da si pridobi **postransk dohodek**, tako ima sedaj priliko dobiti tako mesto, katero se **dobro izplača**, kajti dohodki se vedno **množe** in trajajo **dolgo let**.

Lastnoročno v nemškem in slovenskem jeziku pisane ponudbe, katerim je pridejati **prepise** svedoč in v katerih je navesti „reference“, poslati je pod šifro: „**201191**“ v **Gradec**, poste restante. (23-8)

Kuvérte s firmo

in

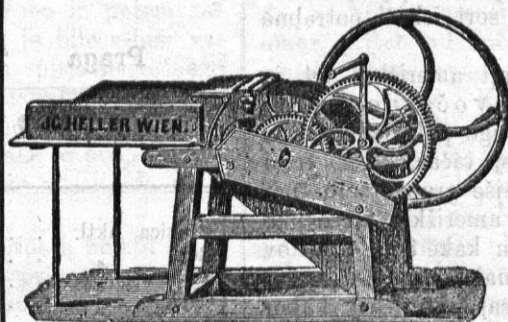
vizitnice

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

po nizki ceni.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice
čistilne mline za žito
izbiralnice
rezalnice za krmo
mline za sadje
tlačilnice za sadje
tlačilnice
za grozdje in vino

kakor udi vsakovratne druge **mašine** in razni **stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo** itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja **najceneje** (26-1)

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in **zahvalna pisma** v hrvaškem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dádó na poskušnjo — jamóci se zanje — pogoji so ugodni.

Cene so se znova znižale!!!